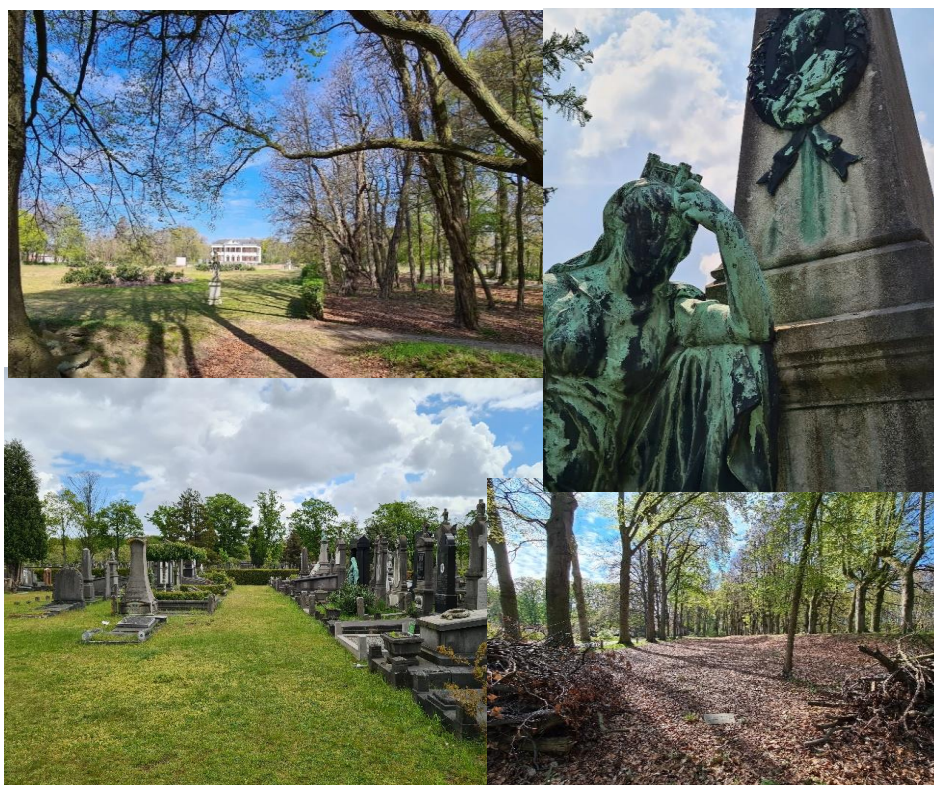

Geïntegreerd beheersplan Parkbegraafplaats Schoonselhof Antwerpen: BIJLAGE 16: nota dienstverlening Pontes

dr. TAMARA INGELS	drs. Patrick Van den Nieuwenhof
Bart Opstaele	Ir. Ar. Katrin Berckmans
Ir. Ar. Cathérine De Bie	Tom Dorau
Datum eindrapport: 31/08/2023	
Opdrachtgever: Stad Antwerpen	
	Projecten en expertise in funeraire cultuur
	Schrieksesteenweg 113 2580 Putte Ondernemingsnr.: BE0820.134.109 www.intro-cultuur.be info@intro-cultuur.be

Bijlage 14: nota Dienstverlening Pontes (Kasteel en Crematorium)

NOTA Dienstverlening Pontes

Algemeen

Pontes beheert het crematorium van Antwerpen, dat gelegen is aan het kruispunt van de Jules Moretuslei (R11) en de Legerstraat. Vanuit het perspectief van de begraafplaats 'Schoonselhof' bekeken, liggen de installaties van het crematorium in de noordwestelijke hoek.

Het crematorium heeft een drietal kerntaken, met name het uitvoeren van crematies, het begeleiden van afscheidsplechtigheden en het verzorgen van uitvaartmaaltijden.

Deze dienstverlening verzorgen wij van maandag t/m zaterdag en onze gebouwen zijn toegankelijk van 9 tot 16 uur. Op zaterdag kan de toegankelijkheid beperkt worden in functie van de afscheidsplechtigheden die er plaatsvinden.

Het hoofdgebouw heeft ook een uitgesproken publieksfunctie. Bezoekers van de begraafplaats en/of wandelaars bezoeken geregeld de sanitaire voorzieningen, terwijl er ook een cafetaria aanwezig is. De openingsuren van de cafetaria stemmen we steeds meer af op het tijdstip van de afscheidsplechtigheden.

Rond het gebouw bevinden zich drie parkings, waarvan twee publieke parkings (capaciteit 260 plaatsen) en een personeelsparking voor 20 voertuigen.

Relatie met de naburige begraafplaats

Nadat in het crematorium een afscheidsplechtigheid werd georganiseerd, zal in vele gevallen de asbestemming plaatsvinden op de begraafplaats. Onder begeleiding van de uitvaartondernemer zullen nabestaanden hun weg vinden naar hetzij de oude, hetzij de nieuwe strooiweide. Nadat de asverstrooiing, begraving of bijzetting heeft plaats gevonden, zullen de bezoekers het domein verlaten, dan wel terugkeren naar het crematorium voor een uitvaartmaaltijd.

Toekomstige ontwikkelingen

1. Een nieuw hoofdgebouw

Het huidige hoofdgebouw van het crematorium is bijna 40 jaar in gebruik en geen schoolvoorbeeld meer van wat we vandaag onder een duurzaam en energiezuinig gebouw verstaan. Het denken over een mogelijke renovatie van het gebouw heeft

tot de conclusie geleid dat het verstandiger is om een nieuw gebouw te voorzien en het huidige gebouw af te breken.

Pontes overweegt dus een nieuw gebouw te bouwen op de parking langsheen de R11, waarna het huidige gebouw zal worden afgebroken. Na het verdwijnen van het huidige gebouw zal de site heringericht worden in overeenstemming met de oorspronkelijke plannen voor de begraafplaats waarbij ondermeer de dreven zullen worden hersteld.

Eén nieuwe en grote parking zal dan worden aangelegd langsheen de Legerstraat (waar vandaag reeds de parking 'Aster' ligt).

2. Kasteel Schoonselhof

In nauwe samenwerking met AG Vespa en met de financiële ondersteuning van de Vlaamse Overheid onderzoekt Pontes de haalbaarheid van de renovatie van het kasteel Schoonselhof, dat behoort tot het onroerend erfgoed van de stad.

Nadat de renovatie is uitgevoerd, zal Pontes twee activiteiten in het kasteel onder brengen: enerzijds zullen hier de uitvaartmaaltijden worden georganiseerd (gelijkvloers), terwijl anderzijds de administratieve diensten van Pontes hun intrek zullen nemen op de eerste verdieping.

De verplaatsing van deze activiteiten zal ongetwijfeld een impact hebben op de verplaatsingen van bezoekers en medewerkers van/naar het kasteel. Wat de bezoekers betreft kan en mag het niet de bedoeling zijn dat mensen hun voertuigen tot aan het kasteel brengen. De parking van het crematorium zal ook in de toekomstige situatie de parking blijven die bezoekers van het kasteel, die aan een uitvaartmaaltijd deelnemen, blijven gebruiken.

Pontes onderzoekt hoe we met kleine elektrische voertuigen een pendeldienst kunnen organiseren voor mensen met een beperking.

Voor het overige zullen het hoofdzakelijk medewerkers van Pontes zijn en van de horeca-uitbating die in het kasteel werken. Ruw geschat zullen er op termijn ongeveer 12 medewerkers permanent in het kasteel werken. Ook hier moeten we ons de vraag stellen of het de bedoeling kan zijn dat hier een personeelsparking wordt gecreëerd?

Tot slot is er de occasionele bezoeker (een leverancier, een vertegenwoordiger, een klantenrelatie, enz...) die een afspraak heeft met een medewerker van Pontes in het kasteel. Dit aantal is echter gering maar vormt allicht de enige groep die met een voertuig tot aan het kasteel zal komen.

De toegankelijkheid van het kasteel (o.a. voor sanitaire voorzieningen) zal overeen stemmen met de openingsuren van Pontes.

3. Technologische evoluties

Verwacht mag worden dat de Vlaamse Overheid in 2023 het licht op groen zet voor een nieuwe technologie, nl. de resomatie, waardoor er een bijkomende vorm van lijkbezorging ontstaat. Na resomatie zullen de assen van overledenen nog steeds in een asurne worden aangeboden, zodat de gekende vormen van asbestemming (begraven, bijzetting of verstrooien) overeind blijven. Dit nieuwe procedé leidt evenwel tot een resteffluent waarvan het onze mening is dat dit om ethische redenen moet worden opgevangen op de begraafplaats.

Wijzigende behoeften en impact op de begraafplaats

1. Nood aan bijkomende parking

Ondanks de ruime parking waarover Pontes vandaag beschikt, moeten wij vaststellen dat bij grote afscheidsmomenten de bestaande capaciteit onvoldoende is.

Recent kregen we ook de vraag van het district Wilrijk of onze parking (of een deel ervan) kan worden ingericht als een publieke parking met oplaadpunten, hetgeen allicht geen vreemde vraag is als we steeds meer gaan kiezen voor elektrische voertuigen.

Hierdoor ontstaat de vraag/de behoefte om te onderzoeken of we perk 18 in de toekomst kunnen herbestemmen en minstens een functie als overloop- of semi-publieke parking kunnen geven. Een wijziging of verplaatsing van de uitrit van de parking aan de Legerstraat t.h.v. de Koornbloemstraat lijkt ons daarvoor niet nodig.

2. Omvorming strooiweide tot gedenkplaats met gedenkvijver

Hiervoor bespraken we reeds de resomatie als nieuwste vorm van lijkbezorging en de noodzaak om daartoe een 'gedenkvijver' te voorzien.

Idealiter zou die gedenkvijver op de begraafplaats worden aangelegd zodat nabestaanden altijd een plek hebben om naar terug te keren om hun overledenen te gedenken. De gedenkvijver moet een passende inrichting krijgen, bijv. met een passende beplanting, een gedenkmonument en mogelijk ook een plaats waar naamplaatjes kunnen worden aangebracht.

In onze visie komt die gedenkvijver echt op de begraafplaats te liggen (bijv. op de plaats waar tot voor kort de vier strooiweiden lagen). Indien dit geen optie kan zijn, dan moet Pontes bekijken of we op onze eigen site een oplossing kunnen bedenken.

3. Gedenkzuilen

Door de bouw van een nieuw hoofdgebouw en de heraanleg van de parking zullen deze gedenkzuilen op het domein van het crematorium verdwijnen.

Vandaag kunnen nabestaanden een naamplaatje van hun overledene op deze gedenkzuilen laten aanbrengen voor een periode van 10 jaar. Dit zal in de toekomst niet meer mogelijk zijn, maar we moeten wel de lopende contracten kunnen respecteren.

Pontes is derhalve op zoek naar een manier om de overledenen, van wie de naam op deze gedenkzuilen werd aangebracht, minstens tijdelijk op een andere plaats aan te brengen.